

ISZÁNTÚL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 kor.
Negyedévre ..... 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér

Megjelenik minden nap, a hétévi és
ünnepi utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 120. szám.

Nagy-Várad.

Szerda, 1913. május 28.

Nyirbátor.

Nincs mit titkolnunk rajta: egyáltalán nem vagyunk valami tulságosan elragadtatva attól, hogy az igazságügyminiszter államtitkárává egy zsidó fiskálist neveztek ki. Nyirbátor volt képviselője, Vadász Lipót ur lehetett Nyirbátor ragyogó csillaga, lehetett Lukács László lelkes és buzgó hive, bekerült a történelembe is, habár csak egy pici betűkkel szedett széljegyzet alakjában, a lex Vadász révén, de mindez igen-igen picike ok ahhoz, hogy Vadász Lipót államtitkárrá legyen olyan jelentős minisztériumban, mint a minő az igazságügyi.

Nem országos jelentőségű egyén, az bizonyos. És a mi még bizonyosabb: soha eddig vezető elmének nem mutatta magát.

Van aztán a dolognak egy kis kellemetlen, tüntető mellékíze is. A mint kinevezéséről az első szellők meghozták a hírt, nyomban jött a kommentár is: ime, megszületett a második zsidó államtitkár, örvendj Izrael a Kárpátoktól az Adriáig. Valami Horn Ernő volt az első államtitkár, most ime megvan a második is. Ugyan ki a tatár tudja már manapság, hogy volt egy Horn nevű államtitkár is a világon? Mi nagyot cselekedett, hogy most meg kell zavarni csöndes nyugalmát a feledés és a sir porai alatt? Csak azt az érdemét kell-e világgá kürtölni, hogy nem volt keresztény — s melléje állítani ugyanezzel az érdemmel Vadász Lipótot is? Nem vették észre, hogy ebben a jerikói zajongásban mennyi izléstelenség s Vadász Lipótnak milyen kegyetlen lekicsinylése foglaltatik?

Jött aztán az új államtitkár első megnyilatkozása. Programot, eszméket vártunk tőle; hiszen ma az igazságügyminiszteriumban lázas, korszakosnak ígérkező munka folyik. Egész jogszolgáltatásunk és jogrendszerünk modern köntösbe készül öltözni. A polgári perrendtartás után most készül végleges szöveggel a polgári törvénykönyv, a modern kor szelleme szét feszíteni igyekszik az elavult és a magyar szellemtől születése óta idegen Csemege-kodex merev és száraz szobatudósságát, mindenütt pezsdülő, forrongó élet — s akkor az új államtitkár várva-várt modern programja helyett azt a nyilatkozatot kapjuk, hogy őt 18 éves koráig — Weinbergernek hívták. Zuhany. Tableau.

Az egészre feltette a koronát az Egyenlőség című zsidó felekezeti ujság. Ugy tüntette fel Vadász kinevezését, mint amely nem Vadász tehetségének, tudásának, gyakorlati érzékének, a gyakorlati pályán működő ügyvédnek, hanem egyedül és kizárólag a választott népnek szólt. Ezzel aztán be is ajánlották szegény Lipótot a közvéleménynek olyan alaposan, hogy mikor a szokásnak megfelelően lemondva mandátumáról, új választásnak akarta magát alávetni, kénytelen volt beismerni, hogy a saját eddigi kerületében semmi kilátása sincs a győzelemre s még a jelöltségtől is visszalépett. Ahol azelőtt megválasztották, mint szerény, szorgalmas vidéki ügyvédet, ott kénytelen a küzdelmet előre feladni — mint államtitkár! Holott tudnivaló dolog, hogy az államtitkárokat ismeretlenül is meg szokták választani. Hát

volt még ehhez hasonló eset Magyarországon? Vagy erre is van kádencia ama bizonyos Horn Ernő históriájában?

Most aztán van jajveszékelés a klerikális agitáció miatt! A klerikálisok, a reakciósok dolgoztak Vadász ellen felekezeti jelszavakkal, mondják ők, ott tul a Jordánon. Nem veszik észre, hogy a manó sem törődött vele, Weinbergernek vagy Weiszbergernek hívták-e Vadász Lipótot 18 éves koráig, a válására sem volt kíváncsi senki, sőt igyekeztek mindenütt megismerni azokat a rejtett belső érdekeket, a melyek Vadászt az államtitkári állásra emelték. Kedves hitsorsosai közül a legtürelmetlenebbek, legszajásabbak kürtölték tele a világot Vadász Weinbergerségével, ők állították be az ügyet mint kizárólag felekezeti kérdést — nem kell csodálkozni rajta, ha Nyirbátor megbosszankodott s a felekezeti kérdésre felekezeti választ adott.

Vadász Lipót megköszönheti a felsülést saját hitsorsosainak s visszonzásul adhat nekik egy jó tanácsot. Azt, hogy vannak esetek, amikor üzletnek sem rossz — szerénység. *

Vilmos császár Angliában. Londonból jelentik: Vilmos császár augusztusban Angliába jön, utján a legnagyobb német hadihajók fogják kíséretét. Egyenesen Portsmouth felé veszi útját a német flotta, azonban még utközben találkozni fog Spitheadnél az angol hajórajjal, a mely a Victoria and Albert angol királyi jachtot kíséri György királylyal. A brit flotta is a legnagyobb cirkálókból fog állani. A két uralkodó megismerli egymás hajóraját, mielőtt Portsmouthban kiszállnak, hogy Londonba menjenek.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

A szerb-bolgár konfliktus.

London, május 27.

A „Daily Telegraph“ bécsi tudósítója azt a Szófiából származó jelentést küldi, hogy Bulgáriában a háborút Szerbiával és Görögországgal elkerülhetetlennek tartják. Szófiái értesülés szerint Anglia támogatja Bulgáriát, míg Oroszország és Franciaország mindent elkövet, hogy a szövetségesek között a békét létrehozza.

London, május 27.

Az itt időző bolgár delegátusok között egyre fokozódó izgalom észlelhető. Daneff egész nap szüntelenül tárgyal. Daneff kijelentette, hogy Bulgária nem fogja tűrni a béketárgyalások további elhúzását és ha a szövetségesek a legrövidebb időn belül nem fogják aláírni a békeszerződést, úgy Bulgária külön békét köt Törökországgal.

Szófia, május 27.

Malinoff volt miniszterelnök a N. Fr. Pr. itteni tudósítója előtt ma így nyilatkozott:

— Ugy találom, hogy a viszony Bulgária és Szerbia, illetőleg Görögország között a legvégsőig elmérgesedett. Majdnem kizártnak látom, hogy a három állam békés módon tudjon megegyezni. Bulgária arra fog törekedni, hogy itt Szófiában döntse el a saját ügyét és ne aprózza el a dolgot Európa városaiban.

Megszállták a határt.

London, május 27.

A Daily Mail jelenti Szófiából: A szerb-bolgár konfliktus aligha intézhető el békésen. Bulgária a csatlódszai vonalról már elhozatta csapatait és ott már csupán 1500 ember van. A határ minden fontosabb pontját megszállták a bolgár csapatok.

A Lukács—Désy-per tárgyalása.

Másodszor ült össze a törvényszék dönteni a fölött, hogy meg kell-e büntetni Désy Zoltánt azért, mert Lukács László miniszterelnököt „Európa legnagyobb panamistájának” nevezte.

Néhány perccel kilenc óra után bevonult a bíróság. A bírói emelvényen dr. Baloghy György elnök, jobbról tőle dr. Langer Ernő táblabíró és dr. Kállay Miklós törvényszéki bíró, mint szavazóbírák foglalnak helyet. A közvádat dr. Sélley Barnabás főügyész helyettes képviseli. A vádlottak padján redingotban iratait rendezzi Désy Zoltán. Felette az emelvényen ülnek védői: dr. Vázsonyi Vilmos, dr. Zboray Miklós és dr. báró Horváth Emil.

Désy Zoltán vallomása.

Az elnök a vádlottat szólította fel.

— Megértette-e a vádat?

— Meg.

— Bűnösnek érzi magát?

— Nem.

— Kíván a tényállással vonatkozásban valami nyilatkozatot tenni előzetesen?

— Röviden, pár szóval.

— Tessék.

— Mult év május hó 22-én történt, hogy a képviselőházban egy turbulens jelenet alkalmával gróf Zichy János akkori miniszter urnak odakiáltottam: Tehet-e ilyet olyan párt, amely defraudált pénzen lett megvásárolva?

Szeptemberben jött újra össze a Ház. Szeptember 17-én történt, hogy meghívtak az ifjuságnak egy gyűlésére. Ezen a gyűlésen emeltem újból ezt a vádat, mert határozott céloom volt idekerülni, határozott céloom volt, hogy ez az ügy, a melynek a képviselőházban való tisztázását megakadályozták, végre-valahára tisztáztassék az előtt a fórum előtt, a mely tekintet nélkül párt-szempontra, tekintet nélkül a motivumokra a mely motivumok engem a vád emelésére

készítettek, ítéletet van hivatva mondani egyszerűen a felett, igaz-e az, a mit mondtam vagy nem igaz.

Vázsonyi beszéde.

Vázsonyi Vilmos, az egész tárgyalásnak központja és nagy beszédben kívánta az összes tények bizonyítását.

— Végezhetnék is az anyaggal, de minthogy szerencsénk lesz a munkapárti végrehajtó bizottság három tagjához, Jeszenszkyhez, Horánszkyhoz, báró Fejérváry Imréhez, bizonyítani kívánom velük azt, hogy eltekintve a Magyar Bank által befizetett négy millió nyolcezer koronáról, Lukács László tudtával és közreműködésével egyéb az állammal szerződéses viszonyban levő bank és vállalat összesen 16 millió koronát fizetett be a munkapárti kasszába. Jeszenszkyt, Hornyánszkyt és Fejérváryt tessék kihallgatni, ők mondják meg, hogy kitől és mennyit harácsol össze a munkapárti kassza. Mert sokan, a kik nem mennek el üdülni és itt terpeszkednek Budapesten, de éppen azt csinálták, a mit a Magyar Bank, most kacagnak a Magyar Bankon. A szabad bizonyítás azt jelenti, hogy nincs leplezni való és én élek a királyi tábla végzésének 4-ik pontjában nekem biztosított joggal és kérem a teljes bizonyítás elrendelését.

A főügyész helyettes előterjesztése.

Vázsonyi beszéde után dr. Sélley Barnabás főügyész helyettes válaszolt a védő bizonyítási előterjesztésére.

Visszautasítja a védőnek erős kifejezésekkel, melyeket a köztisztviselőkkel szemben, illetőleg azoknak a vallomásaira használt. Hígyje el a védő ur — mondotta — a köztisztviselőről nem kell feltételezni azt, hogy felfelé tekintve, hamis vallomást tesz. Ott tartunk már, hogy szinte bátorság kell ahhoz, hogy valaki felettes javára meg merje mondani az igazat?

Hozzájárul gróf Károlyi Imre, Sándor

WAGNER-ÜNNEPÉLY

NAGYVÁRADON.

E hó 22-ikén volt századik évfordulója annak, hogy az emberi szellem egyik legnagyobb képviselője, Wagner Richard megszületett. Ez alkalommal nemcsak hazájában, Németországban, hanem az egész művelt világon emlékünnepeket, hangversenyeket, diszeloadásokat tartanak; Münchenben és Párisban szobrát leplezik le. Kirakatok telve vannak Wagner arképeivel, szobraival, műveivel és műveit illusztráló festményekkel. A lapok cikkeiben méltatják Wagner géniuszát, mely ha talán nem is a legnagyobb, de sokoldalúságban igazán csak Goethe és Leonardo da Vinci mulják felül.

Mert Wagner nemcsak határtalan leleményű zeneszerző, kiváló előadó karnagy, összes (verses) operáinak szövegköltője, de kifogyhatatlanul ötletes színpadi rendező, diszlettervező, bebizonyított módon nagy színjátszó talentum, de sőt kiváló esztétikus és filozofus volt, aki Schopenhauer ismerete nélkül teljesen az ő bölcsészetére jött rá. És minő stílus volt, hogy írta meg leveleit! Nem is tudjuk, mit esedéljunk benne inkább, az alkotó erőt, vagy a hihetetlen munkazsenit, amely folytonos betegséggel és nélkülözésekkel küzdve, soha sem hagyta őt esernben.

Mert hajh, nehezen akart a siker elérkezni számára. Az erkölcsi sem s még később az anyagi. Ma hitvány tákolmányok szerzői nagy vagyonokat keresnek, Wagner pedig élnézésért könyörög, a miért nem tesz bélyeget a levelére, de nem telik neki, pedig már akkor régen sikert aratott a Rienzi, a Hollandi és Taunhäuser! Akinek a művei dominálnak az egész világ összes operáinak műsorán, akinek a szelleméből nagy vagyonokat nyernek igazgatók, énekesek, kiadók és mindenki, aki a Wagner-Festspielek óriási idegen forgalmára spekulál, annak nem jutott javakorában, hogy legkedvesebb sógora és protektora Eduard Aveszarius születése napját egy pohár borral megünnepelje.

Wagner életrajzát olvasni egyike a legtanulságosabb, de egyszersmind a legdeprimálóbb dolgoknak. Az ő szomorú élete világos bizonyítéka annak a tételnek, hogy mennél inkább megelőzi egy szellem izlésben és gondolkodásban a maga korát, annál kevésbé értik meg őt kortársai, annál kevésbé remélheti törekvései sikerét. Ellenben annál több része lesz gunyból, mellőzésből és keserűségből.

Magyarországon is megünnepelik Wagner századik születésnapját és ha valami kapcsolatot akarunk fönntartani Nyugateurópa szellemi mozgalmáival, úgy lehetetlen

ebből a világ-ünnepből ki nem venni a mi részünket, már úgy, a hogy lehet Nagyváradon, egy kissé nagyváradi módra. Nyilvános zeneiskolánk nincs, kulturegyesületeink nem tudnak Wagner létezéséről. Zeneegyesületünk sincs, ellenben van egy új kultúr-tényezőnk, amelyet nem mi teremtettünk, hanem a felsőbb hatalmaktól, a honvédelmi kormánytól kaptunk, nem kért és nem remélt ajándékba. Egy kiváló művész egyéniség évtizedes lankadatlan, lelkes és buzgó munkájának eredményét: egy katonáknak öltözött, de művészekből álló, az utolsó emberig ambíciótól és a művek szeretetétől áthatott, derék zenekart.

Ez a derék, művészi nivón álló, lelkes testület, az új nagyváradi honvédezenekar és annak megbecsülhetetlen karnagya, Frycsaj Richard ur az, a kik ezentúl bekapcsolnak bennünket nyugat-Európa zenei kulturmozgalmaiba. Ők azok, a kiknek ittléte óta érezzük, hogy nem élünk a pusztában, egy villany világításos vadonban, in partibus infidelium, hanem a mi számunkra is éltek az emberiség nagy jóltevői, a nagy zeneszerzők, akiknek a vigasztalására, üdítő zenéjére a mi egyre jobban elkinzotta idegeinknek egyre égetőbb szüksége van.

Ők rendeznek ezuttal is Wagner-ünnepet a mi számunkra, nem unalmas frázi-

Olcsó Nyári Keztyük Fehér János

kitünő tartós minőségben már
30 fillértől szerezhethők be

SAJÁT GYÁRTMÁNYU KEZTYÜK TISZTÍTÁSA 16 FILLÉR.

keztyüs Bémer-téri üzletében.
TELEFON 419.

Pál és Ullmann Adolf kihallgatásához ellenben gróf Andrássy Gyula és gróf Zichy János kihallgatását mellőzendőnek tartja. Hozzájárul Kazár és Paduch kihallgatásához, ellenben Horánszky Lajosnak és báró Fejérváry Imrének kihallgatását nem kívánja.

A pártkassza ügyében Jeszenszky Sándor, Horánszky Lajos és báró Fejérváry Imre mellőzését kéri, mert a pártkassza dolga egyáltalán nem tartozik Lukács Lászlóra.

Beszédét azzal fejezte be, hogy ajánlja a védő figyelmébe, hogy az egyetlen tisztességes dolog a nyíltság, amit a védő a közpályján is állandóan tapasztalt nála. Éppen ilyen nyíltan járt el mindenben Lukács László öccsellencéje és ő biztosan tudja, hogy a lefolytatandó bizonyítási eljárás ennek igazságát fogja meghozni.

Vázsonyi replikája.

Az ügyész kifogásai után Vázsonyi Vilmos reflektál Sélley előterjesztésére és kérte a kihallgatások elrendelését.

Dr Baloghy György elnök ezután a tárgyalás folytatását délután 4 órára halasztotta.

Elrendelték a bizonyítást.

Baloghy János elnök délután megnyitotta a tárgyalást. A védő amaz indítványának elfogadása után, hogy a teremből távoztassák el a fényképezőket, az elnök a bíróság határozatát olvasta fel a bizonyításra vonatkozólag. E szerint a bíróság a bizonyítást megengedte. Elrendelte Károlyi Imre gróf, Sándor Pál, Ullmann Adolf, Andrássy Gyula gróf, Zichy János gróf, Paduch József, Hervay Péter, Jeszenszky Sándor, Horánszky Lajos és Fejérváry báró kihallgatását. A bizonyítást csupán arra nézve nem engedte

sokba fuló ünnepi beszédekkel, hanem csak a nagy mestert juttatva szóhoz. Nem a fényes Vigadóban ünneplünk (a hol most tánciskola van), hanem, mint igazi magyar vidéki város, a kávéházban. A kávéházakban vagyunk mi nagyok. De nem baj; a kávéházból is ünnepi terem lesz, ha fölcsendül benne Wagner isteni zenéje, a Bayreuthon kívül sehol nem hallott misztérium: Parsifal.

Ilyen zene, a mesterhez méltó előadásban és műszerrel, distingvált uri közönség, a mely tudja, hogy mit nyujtanak neki, ünnepi teremre fogja avatni a kávéházat is. Egyébként csak közönségünkön mulik, hogy jövőben az ilyesmi méltóbb keretben történjék.

*

Az ünnepély műsora felőleli Wagner legremekesebb műveit.

1. A vendégek bevonulása a dalnokersenyre. Tannhäuserből.
2. Rienzi. Nyitány.
3. Lohengrin. Nagy ábránd.
4. Részletek a Bolygó hollandi c. dalműből.
5. Nagy ábránd Tannhäuserből.
6. Harang és Grál-jelenet Parsifal c. dalműből.
7. Ábránd a Nürnbergi mesterdalnokból.
8. Jelenetek a Rajna kincse c. dalműből.

Az ünnepély a Fekete Sas kávéházban tartatik meg május 29-én esütörtökön este pont 9 órakor.

Nagyobb társaságoknak ajánlatos asztalról előre gondoskodni.

meg a bíróság, hogy a kormánynak a Magyar Bankon kívül más intézet is adott. Vázsonyi Vilmos az elutasított indítvány miatt semmisségi panaszt jelentett be.

Ezután kezdetét vette a zalatnai házvéltre vonatkozó bizonyítási eljárás.

Kihallgatták a szakértőket és a tanukat, akik kivétel nélkül azt vallották, hogy Zalattán más építkezésre alkalmas terület nem volt, mint a Lukács-féle ház telke.

Ezután a tárgyalást holnapra halasztották.

Harmadik Nemzeti Zarándoklat Lourdesba.

Uri zarándoklat és tanulmányut. — 1913.
július 1-től 16-ig.

Az idén már a harmadik magyar nemzeti zarándoklat megy Lourdesban. Ennek utiterve úgy van összeállítva, hogy uri zarándoklat is, meg tanulmány ut is legyen. Utközben a legnagyobb helyeken legalább jó félnapot töltenek. Éjjel nem utaznak.

Vezetők lesznek: báró Horváth Gáborné (a betegek, ifjú leányok és nők részére); Guba Pál piarista tanár (az uri közönség részére); Máhig Berard, a minorita rendből (a köznép részére) és Tóth János, mint technikai vezető. — Középkiskolák tanulói, zárdák növendékei szintén jöhetnek, esetleg kedvezményesen; káplánok, tanítók, tanítónők hasonlóképen, különösen ha utasokat toboroznak.

Odautazás menetrendje:

Julius 1.	Budapestről	ind. 9.00 óra este
Julius 2.	Győr	12.23
	Hegyeshalom	1.21
	Pándorfalu	1.54
	Bécs	4.00
	Salzburg	érk. 10.00 d. e.
		ind. 2.30 d. u.
	München	érk. 5.25
Julius 3.		ind. 12.00 délben
	Lindau	érk. 3.03 d. u.
	Bodensee-n hajó	ind. 4.00
	Romanshorn	érk. 5.01
	vonat	ind. 6.30 este
	Zürich	érk. 8.00
Julius 4.		ind. 2.00 d. u.
	Genf	érk. 9.58 este
Julius 5.		ind. 3.00 d. u.
	Lyon	érk. 7.00 este
Julius 6.		ind. 12.00 délben
	Cette	érk. 7.58 este
Julius 7.		ind. 12.00 éjjel
	Toulouse	6.00 reggel
	Lourdes	érk. 12.00 délben.

Visszautazás menetrendje.

Julius 10.	Lourdesből	ind. 12.00 éjjel
	Toulouse	6.02 reggel
	Marseille	érk. 2.05 d. u.
Julius 11.		ind. 7.58 reggel
	Nizza	érk. 12.08 délben
		ind. 3.00 d. u.
	Genua	érk. 8.10 este
Julius 12.		ind. 1.02 d. u.
	Milano	érk. 5.00 este
Julius 13.		ind. 2.50 d. u.
	Velence	érk. 8.30 este
Julius 14.		ind. 3.00 d. u.
	Fiume	érk. 8.58 este
Julius 15.		ind. 3.56 d. u.
	Zágráb	érk. 9.48 este
Julius 16.		ind. 12.00 éjjel
	Budapest	érk. 6.00 reggel

Az egész ut költségeire befizetendő legkésőbb május hó 30-ig, az I. osztályon 600 korona, a II. osztályon 500 korona, a III. A) osztályon 300 korona, a III. B) osztályon

275 korona. A III. A) osztály uri közönségnek ajánlható; lesznek azon papok, tanárok, tanítónők, jegyzők, tisztviselők, földbirtokosok stb. Ezen lesznek tehát a legtöbben. A III. B) osztályt inkább a népnek ajánljuk. Betegesek is csatlakozhatnak.

Akik — különösen káplánok és tanítók — utasokat gyűjtenek, azok kedvezményre számíthatnak.

Esetleges kérdézőkódésekre kész örömmel ad kellő felvilágosítást: Tóth János plebános, Fertőmeggyes. Jelentkezési lap valamint mutatványszám a „Lourdes“ folyóiratból ingyen kérhető ugyancsak az ő címén.

Az UJ NAGYVÁRAD, a vérvád és a jogakadémia.

*

Hát ez az kérem, a vérvád. Tiszaeszlár, Solymosi Eszter és a nagyvárad kir. kath. jogakadémia, no meg az Uj Nagyvárad. Milyen jól illenek egymáshoz. És jön a vezéreikk az akadémia modern orvostanáráról, dr Verzár Istvánról, aki a betegek gyógyításának munkája mellett, a híres Röntgen-laboratorium mellett és a törvényszéki orvostan előadása mellett a jogakadémián pont antiszemita agitátornak csapott fel, fekete gyűlöletnek véres árnyát hinti szét a kongregációi és a zsidó jogászok között. És jön a nagy, hosszú rémriport ordító műfelháborodással körítve. Ó jaj, hol a miniszter, hol a dékán (pardon, hisz az is klerikális férfi a javából), hol van Ágoston Péter és mi lesz már azzal a tudománnyal, amelynek színe alatt zsidófalás és zsidógyalázás, rituális gyilkosság méteye ütötte fel fészket a százesztendő jogakadémia ósdi, kopott falai között. Ó borzalom, ó borzalom... Ó kérem azóta a kongregációk és mások folytonosan zsidó vére szomjaznak, meghalt a felekezeti béke és dr Verzár István a tudomány szürke köpenybe burkolózva rug bele a zsidókba, mint, mint (hamar egy Uj Nagyvárad szája-ize szerinti példát) egy nagyvárad népszövegségi agitátor, mint Szilágyi Dózsa a jogász kongregációk részére.

No de ilyet! Grosswardein népe, még most sem háborodtál fel?!

Hát voltaképpen mitől is ijedt meg az Uj Nagyvárad, miért szisszent fel Izidor, vagy Tivadar, vagy nemtudoménhogyhívják a Schwartzéktól? Vagy ezt a szót, hogy Tiszaeszlár, ma egyáltalán nem szabad említeni?! Talán oka van valakinek félni tőle?

Az egész u. n. szenzációval voltaképpen nem is érdemes foglalkozni, mert hisz az Uj Nagyvárad ezeket a szenzációit a nagyvárad közönség már jól ismeri, már, hogy lipótvárosiasan mondjuk, a könyékén jön ki, fel se veszi, már meg se tud tőle eszmörölni. Azonban annyira az igazság látszatával akarja körülkeríteni, hogy kénytelenek vagyunk vele foglalkozni.

Tehát: Nem igaz, hogy dr Verzár István a vérvád jogosultságát hirdette, nem igaz, hogy a tiszaeszlári esetre vonatkozólag meggyőződésésként adta volna elő, vagy egyáltalán azt mondta volna, hogy ott zsidó rituális gyilkosság történt. Mindez kitűnik dr Verzár István alábbi nyilatkozatából is.

Mit is mondott Verzár doktor? Egy orvos könyvéből idézett néhány sort a következőket:

Özv. Solymosi Jánosné leánya Eszter 1882-ik év ápr. hó 1-én déltájban eltűnt. Néhány nap mulva a köznépből az a gyanu terjedt el, hogy a leányt az eszlári zsinagógában rituális célből lemészárolták.

Pont. Tessék megítélni, ki van-e itt jelentve, hogy az a bizonyos világszenzáció ügy tényleg bebizonyosodott rituális gyilkosság. És az a legklasszikusabb a dologban, hogy minderről, mint tudományos példáról a vízbefulás magyarázatáról volt szó . . .

Miért veszi tehát most elő, miért emlegeti az Új Nagyváradi ismét a tiszaezlári ügyet? Nem sokkal okosabban tenné, ha hallgatna vele? . . . Ime, egy rövid, jellemző kép annak a bizonyos sajtónak önzetlen, közérdekű munkájáról.

Dr Verzár István nyilatkozata

a következő:

Az „Új Nagyváradi 1913. május 28-iki számában „A vérvád a nagyváradi Jogakadémia” cikkében azzal vádol, hogy én mint a nagyváradi Jogakadémia a törvényszéki orvostan előadásával megbízott tanár, tudományos meggyőződésemet hirdetem a vérvád, — e gonosz vád jogosultságát. Ez szemszédett valótlanság.

Ezzel szemben az igazság a következő: Az 1911—12-ik tanév második felében, tehát ezelőtt egy évvel a törvényszéki orvostan előadások egyik óráján a vízbefulásról beszélte, mint példát az Európa szerte ismert esetet a tiszaezlári bűnvád esetét ismerttettem törvényszéki orvostani szempontból.

Az esetet szóról-szóra idéztem dr. Jellasehich István, pécsi törvényszéki orvostan-tanárnak, „Törvényszéki Orvostan” című tankönyvéből, a melynek 116-ik old. ez áll:

„Özv. Solymosi Jánosné leánya Eszter 1882-ik év ápr. hó 1-én déltájban eltűnt, néhány nap mulva a községben az a gyanu terjedt el, hogy a leányt az eszlári zsinagógában, rituális célből lemészárolták stb.”

E fenti idézet más neves orvos-tanárok, mint Belky János (437 old.), Kenyeres Balázs (3 köt. 66 old.) tankönyveiben szóról-szóra szintén így van megörökítve.

Ebből tehát látható, hogy a kérdéses vérvád nem mint saját tudományos meggyőződésemet hirdetem, hanem csak egyszerűen a törvényszéki orvostani tankönyvből idéztem. A gyanu, az az a vád, jogosult vagy jogosulatlan voltának eldöntése már nem a törvényszéki orvostan keretébe tartozik, erről tehát mint tantárgyamba nem tartozó kérdéstről nem nyilatkoztam.

Nagyváradi, 1913. május 28.

Dr Verzár István.

Felfüggesztett

városi autonómia.

Kiskunfélegyháza, május 28.

Má Fazekás Ágoston alispán a miniszter rendelete alapján a városi autonómiáját felfüggesztette. Az alispán mint megyebiztos fogja vezetni ideiglenesen a város ügyeit.

Valódi **Chassala szandál**ok, amerikai **tennis cipők** és szabadalmazott **tennis ingek** kizárólag

REICHARD áruháza

cégnél kapzók.

Felfüggesztett előjáróság.

Tizenkétezer koronát sikkasztottak. A vizsgálat még mindig tart.

Vasárnap szenzációs felfedezésre jött a berettyóújfalui főszolgabíró Furtán. Jezerniczky Dénes főszolgabíró ugyanis most tartja rendes évi vizsgálatát a községekben. Most kerülnek sorra a múlt évi számadások, hogy vajjon helyesen vannak-e vezetve és hogy rendben van-e a község pénztára. Ez a vizsgálat szokásos minden évben, hogy mielőtt beterjesztenék a végleges számadásokat, a járási számvevő is átnézhesse, nehogy a vármegye előadójának okozzanak vele fölösleges munkát.

Vasárnap reggel Jezerniczky Dénes, a járási számvevő és egy jegyzőkönyvvezető társaságában megjelent Furtán, hogy a vizsgálatot foganatosítsa. A főszolgabíró megjelenése nagy meglepetést keltett és láthatólag zavarba hozta az előjáróság tagjait.

A főszolgabíró azonnal a rovincsoláshoz fogott. Meglepő dolgok kerültek ekkor felszínre. Az első áttökintésnél mindjárt tizenkét ezer korona hiány mutatkozott. Előbb tévedésnek gondolták a dolgot és újra átnézték a számadásokat. A nagy hiány azonban nem akart esökkenni és egyre jobban kiviláglott, hogy milyen tételekből hiányoznak.

A főszolgabíró a nagy hiány felfedezése után azonnal megtette a legszigorubb intézkedéseket. Az előjáróságnak minden tagját, akinek része volt a számadásokban, felfüggesztette. Felfüggesztette elsőnek Basa Péter községi jegyzőt és Juhász Imre főbíró. Az esetet nyomban bejelentették az alispánnak és a királyi ügyészségnek is.

A vizsgálat meglepő eredménye nagy feltűnést keltett az egész berettyóújfalui járásban, Basa Pétert ugyanis az egész járás közönsége ismerte. Nagy családja volt és szolid életet élt. Ép ez az, ami megmagyarázhatatlanná teszi az egész dolgot. Érthetetlen ugyan a községi főbíró dolga is, mert Juhász Imre a furtai gazdák legtekintélyesebbje, akinek vagyona után oly nagy jövedelme van, hogy egyáltalán nem lehetett ráutalva a község pénzének elsikkasztására.

Tegnap már intézkedés történt az iránt is, hogy a felfüggesztett előjárósági tagok vagyonára a zárlatot elrendeljék. A hiányzó közpénzek busás fedezetet találtak az előjárók vagyonában.

Jezerniczky Dénes a felfüggesztett előjárók helyetteseiről is gondoskodott. Basa Péter helyébe Farkas Kálmán nyugalmazott zsákai jegyzőt nevezte ki helyettesül. Farkas jelenleg a zsákai takarékpénztárnak igazgatója. Tegnap el foglalta hivatalát és megkezdte a számadások összeállítását.

A vizsgálat még teljesen nincs befejezve. A további eljárás alatt fogják megállapítani, hogy ezt a nagy összeget milyen körülmények között tudták úgy elvenni a felfüggesztett előjárósági tagok, hogy azt nem vették előbb észre. A további vizsgálat elé nagy érdeklődéssel tekintenek az egész járásban.

Tóth Márton †

Fájdalmas részvétellel értesünk a nagyváradi ügyvédi kar egyik kiváló, derék tagjának: Tóth Márton nyugalmazott tiszti ügyésznek haláláról.

A kiváló férfit elhunytá sulyos vesztés a város katolikus társadalmára is, mert a katolikus eszmék és a katolikus intézmények érdekében fáradhatlan tevékenységgel buzgalkodók egyik becsült tagját veszítettük el benne.

Tóth Márton évtizedekig szolgálta Nagyváradi városát, mint tiszti ügyész, becsületes munkával, ügybuzgalommal teljesítette a hivatalával járó fontos teendőit s különösen a városi árvaszéknél, az árvák ügyeit elismerésre méltó lelkiismeretességgel vezette. Végtelen szelidséggel párosult jósága közismert volt s sokak tiszteletét biztosította különben is rokonszenves egyéniségének.

Ezelőtt öt évvel vonult vissza hivatalától s azóta családjának meleg szeretetétől környezve élvezte a jól megérdemelt nyugalmat. Alapításától választmányi tagja volt a nagyváradi katolikus Körnek; a Bihar-megyei Nemzeti Casinó szintén egyik régi tagját veszítette el benne.

Hónapokkal ezelőtt sulyos betegség: tüdőgyulladás támadta meg szervezetét. Orvosainak fáradozása, szerető hitvesének és gyermekeinek odaadó ápolása sem adhatta vissza egészségét s a jó lelkű, derék férfit tegnap délután, 66 éves korában visszaadta lelkét teremtőjének.

Elhunytát felesége szül. Györffy Cecília, továbbá leánya Margit, férjével dr. Imrik Gusztávval és három kis unokájával, valamint anyósa özv. Györffy Sándorné és nagyszámu előkelő rokonok gyászolják.

A haláleset alkalmából az ügyvédi kamara, a városháza, a Katolikus Kör és a Casinó épületeire kitűzték a gyászlobogót.

A temetés holnap, esütörtökön, május hó 29-én reggel háromnegyed 9 órakor lesz a Rákóczy-uti gyászaházról. A temetésen a Katolikus Kör tagjai testületileg vesznek részt.

A családi gyászjelentés a következő:

Alulírottak mély fájdalommal, de a Mindenható szent akaratába megnyugodva, jelentjük, hogy a hűséges hitvestárs, a szerető apa és nagyapa Tóth Márton ügyvéd, Nagyváradi város nyug. tiszti ügyésze, folyó hó 27-én délután egynek 4 órakor életének 66-ik, boldog házasságának 34-ik évében, lelkét a szentségekkel többször megerősítve, példás keresztény türelemmel viselt hosszú szenvedés után, Teremtőjéhez költözött. Drága halottunk folyó hó 29-én reggel háromnegyed 9 órakor tartandó beszentelés, s lelki üdvéért a várad-olaszi plebánia templomban tartandó szentmise után fogjuk a várad-olaszi róm. katolikus sirkertben a boldog feltámadás reményében eltemetni Nagyváradon, 1913. május 27. Fogadja be szelid lelkedet a Boldogságos Szűz Mária az ő kedves Magzatával. Özv. Tóth Mártonné, sz. Györffy Cecil felesége; dr. Imrik Gusztávné Tóth Margit leánya; dr. Imrik Gusztáv veje; Imrik Agoston, Imrik Sándor, Imrik Mária unokái; özv. Györffy Sándorné sz. Köteles Cecília anyósa; Tóth István, Tóth Johanna férj. özv. Zimmerman Reinholdné, Tóth Miklós, Tóth Amália, férj. Böszörményi Kálmánné testvérei.

HÍREK

Bérmálás Belényesben.

Tegnap délelőtt Belényesben osztotta ki a bérmálás szentségét gróf Széchényi Miklós megyéspüspök. Belényesbe már hétfőn délután megérkezett az előkelő vendég, akit az egész város társadalma meleg szeretettel fogadott. Az érkezőket Wertheimstein Henrik járási főszolgabíró üdvözölte Belényes határában. A város közepén, a vásártéren Géczy Dezső, a város főbírája fogadta. Itt üdvözölte Lukács Lajos járásbíró is a főpásztort. Az üdvözlések megszűnése után a görög katolikus rezidenciába ment a püspök és ott tartózkodott tegnap reggelig. Tegnap fél 10 órakor előbb szentmisét mondott a főpásztor és aztán feladta a bérmálás szentségét. A püspök több látogatás után Biharlonkára ment át automobilon, ahol igen izléses villája van. Innen ma reggel Rézbányára megy át, ahonnan a bérmálás szentségének feladása után ugyancsak még ma Vaskóhóra megy át.

* A Miskolczy-album átadása. A vármegye tisztikara az eredeti tervtől eltérőleg, ma fogja átadni az emlékalbumot Miskolczy Ferenc főispánnak. Az átadás délelőtt 10 órakor lesz. A tisztviselőket tegnap értesítették az átadás idejéről és a gyülekezésről. A tisztikar a hivatalfőnökök vezetőinél gyülekezik és így fog csatlakozni a Fráter Barnabás alispánhoz, aki aztán a főispán elé veti. Az üdvözlő beszédet Fráter Barnabás tartja.

* Debreceni férfiak zarándoklata Máriapócsra. A debreceni hitélet egyik hatalmas emeltyűje, az ottani Urak Mária-Kongregációja f. hó 25-én férfizarándoklatot rendezett a magyar alföld híres bucsujáró helyére, a szabolems megyei Máriapócsra. A kegyhelyen d. e. 10 órakor Molnár Kálmán, a kongregáció helyettes prése, Domanek Pál prefektus és Dragos Károly kegyesrendi tanár segédkezése mellett ünnepélyes nagymisét celebrált, mely alatt a zarándoklatban részt vett férfiak mindnyájan a sz. áldozáshoz járultak. Szent mise után Molnár Kálmán megkapó, remek beszédben szólott a könyező Szűz Máriáról, mint a bűnösök menedékéről. Délben a zarándokok a szent Bazil-rendi szerzetesek asztalának voltak szívesen látott vendégei. Délután Domanek Pál prefektus lelkes beszédben buzdította a jelenlevőket a Mária-tiszteletre s ugyancsak ő tartotta meg a májusi ájtatosságot. Hitben megerősödve, nemes buzgósággal eltelve s azzal az elhatalozással szívökben vettek bucsut a hitvalló férfiak Mária kiválasztott szentélyétől, hogy a jövő évben még nagyobb szabású zarándoklat rendezésével fogják a férfiak lelkében a Mária tisztelet által a vallásos életet ébren tartani.

* Halálozás. Mint részvétellel értesülünk Endrey Emma életének 33-ik évében hétfőn meghalt. Az elhunyt temetése ma délután 3 órakor lesz a biharmegyei köz-kórház elmeógyógyító osztályából.

* Orvosdoktorrá avatás. Miklós Jenő a biharmegyei köz-kórház jeles segédorvosát szombaton déli 12 órakor avatják orvosdoktorrá. Az avatás az egyetem aulájában megy végbe.

* Előkészületek a gyermeknapra. A Gyermeknap közeledtével annak programja folyton bővül. Napról-napra újabb ajánlkozhatnak, kik a Gyermeknap sikere érdekében szíves közreműködésüket felajánlják: Demetrovics Jenő a Királyviz tulajdonosa a város több helyén hűsítő italokat, Aszódi cukorkakirály a Bémer-téri bazárban, hűsítő cukorkákat, Benkő Arthur papirkereskedő a Bazárban „Gyermeknap” levelezőlapokat fognak árusítani a Gyermeknap jövedelmének gyarapítására. Más kereskedők is tettek áldozatkész ajánlatokat a Gyermeknap alkalmából a rendező-bizottságnak, melyekre nézve a tárgyalások még folyamatban vannak. Itt emlíjük meg, hogy a lampionos esti korzó alkalmával a Körözs mellett tüzijáték is lesz. Az Ezredévi Emléktéren rendezendő esti korzón buffetről gondoskodás történt. Stepper Ottó ur szíves volt a buffet részére 200 darab süteményt felajánlani.

* Árlejtések a városházán. Nagyvárad városa már korábban árlejtést tartott a hivatalok részére szükséges nyomtatványokra és vámjegyekre, azonban az árlejtés eredményét sem a tanács, sem a törvényhatóság nem találta megfelelőnek s a városra nézve elfogadhatónak. A közgyűlés az első árlejtést megsemmisítette s új árlejtést rendelt el. Az új pályázat tegnap járt le úgy a nyomtatványok és vámjegyek, mint a papir- és irodaszerek szállítására. Az árlejtést Komlóssy József gazdasági tanácsos vezette. A beadott ajánlatok a következők: a városi nyomtatványok és vámjegyekre pályáztak: a Nagyvárad-nyomda csupán a nyomtatványokra az egységárból 25 százalék engedménnyel; a Lévai Márton-féle r. t. a nyomtatványok és vámjegyekre, az egységárból 20 százalék engedménnyel; Sonnenfeld Adolf a vámjegyekre és nyomtatványokra az egységárból 25 százalék engedménnyel; Boros Jenő a nyomtatványok és vámjegyekre, az egységárból 25 százalék engedménnyel. A papir- és irodaszerek szállítására pályáztak: Vidor Manó 5614 K 20 fillérrel, Rigler József Ede cég 5622 K 41 fillérrel, Stern Béla 6915 K 90 fillérrel. A pályázatok felett a törvényhatóság dönt.

* Kinevezések. A nagyvárad kir. tábla elnöke, a vezetése alatt álló kir. itélő tábla kerületébe Romvári Tibor ügyvédjelölt, békési lakost díjas joggyakornokká, Bónyi Bertalan sitervölgyi lakos, végzett joghallgatót pedig ideiglenes minőségű díjas joggyakornokká nevezte ki.

* Wagner-est a Fekete Sasban. Mióta a honvéd zenekar Nagyváradon működik, városunk zenét kedvelő előkelő közönségének gyakran van alkalma a magasabb zenei élvezetekben. Holnap, csütörtökön, május 29-én nagyszabású hangversenyt rendez a Fekete Sas kávéházban a honvédzenekar. Wagner Richard születési 100 éves fordulójának alkalmából az egész gazdag műsor a nagy mester legkiválóbb műveiből van összeállítva.

* Szélhámos inas. Ujlaky János merész szélhámoskodásainak, mint azt néhány napja részletesen megírtuk, hamarosan véget vetett a nagyvárad rendőrség. Az ügyvédjelölt, aki ellen elfogatása után egyre-másra érkeztek a feljelentések, röviden és egyszerűen tagad mindent. Csak az ügyvédjelöltösködéséről és az autótúráról akar tudni, másról semmiről.

— Jó kis hecc volt, megérté monddta, és büszkén jártatta körül a fejét a kihallgatási szobában.

A rendőrség a nyomozást befejezte, az

iratokat áttette a kir. ügyészséghez. Az inas pedig tegnap óta a nagyvárad ügyészségi fogház lakója.

* Véres merénylet a vonaton. Horog István 19 éves földmivelő napszámos vasárnap este Hosszupályiból ment Debrecenbe. Az esti hat órás vonattal érkezett Egy Szegedi Gyula nevű bagosi gazdálkodóval utazott együtt. A vonat zsufova volt és mikor a debreceni állomáshoz ért, rendes szokás szerint mindenki egyszerre akart kijutni a kupéból. Nagy tolongás támadt. Horog a szeredását utközban feltette a poléra és mikor le akarta venni onnan, véletlenül meglökte Szegedi Gyulát, de rögtön hozzá is mondta:

— Engedjen bátyám, hadd vegyem le a holmimat!

— Eredj innen, mert megütlek, — mordult rá Szegedi.

Izgatott szóváltás támadt közöttük. Ennek hevében Szegedi felkapta hosszú, szeges végű botját és úgy rohant Horog Istvánnak, hogy a szeg keresztülhasította az arcát. A szerencsétlen legényt rögtön elborította a vér. A mentők kötözték be és szállították a köz-kórházba.

Horog sebe nagyon veszedelmes. Enni nem is tud és a rozsdás szeg még komplikációk is állhatnak elő.

Támadója ellen megindították a vizsgálót.

* A fogtechnikusok deputációja. A belügyminiszter rendeletet bocsátott ki, hogy csak azok a fogtechnikusok végezhetnek a fogászat körébe tartozó munkákat, akik Budapesten az erre kijelölt bizottság előtt az előírt szakvizsgát leteszik, akik pedig ezen miniszteri rendeletben előírt szakvizsgát nem teszik le, csak műfogak készítésére jogosultak, de a szájbán egyáltalán semmit sem végezhetnek. A vizsgálat letételét jelezhetik cégtáblájukon is, akik a miniszteri rendeletnek eleget tettek. Az ilyen vizsgázott fogtechnikusok azonban állítólag azt tapasztalják, hogy a fogorvosok üldözik őket, jogtalan feljelentéseket tesznek ellenük. Tegnap deputációban jártak Gerő Armin főkapitánynál és sérelmeiket elpanaszolván, a hatóság védelmét kérték az üldözésekkel szemben. Mint értesülünk, a főkapitány megígérte, hogy a törvény határain belül eleget tesz a kéréseknek.

* Kik pályáznak a munkásjutalmakra. Van szerencsénk az érdekeltekkel ismételtén közölni, hogy a kamara által közre adott pályázatokra vonatkozó kérvények, u. m. a kereskedelmi alkalmazottak jutalmazására és a kamara kerület munkásjutalmaira a f. évi június hó 1-ig adandók be. Nagyvárad, 1913. május hó 26. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: Dr. Moskovits József elnök, dr. Sarkadi Lajos titkár.

* Ki akar gyepmester lenni? A rendőrkapitányi hivatal most adta ki erre vonatkozólag a következő pályázati kiírást: Nagyvárad városánál a gyepmesteri állás megüresedett. Felhívom azokat, kik ezen 660 korona készpénz, minden befoglalt ebért a városi pénztárból fizetendő 10 fillérrel és minden befoglalt ebért a kiváltási díj fele 1. koronával díjazott, állati hullák elszállításáért és nyuzásáért magánfelelősséget vállalva, illetve 1. korona keresettel, továbbá természetbeni lakás és kert használatával egybekötött állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi alkalmaztatásuk és erkölcsi megbízhatóságukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket, a rendőrkapitányi hivatalhoz 8 nap alatt, illetve

junius hó 5-ik napja délután 5 óráig adják be, mivel a később érkezettek figyelembe vételét nem fogják. *Rendőrkapitányi hivatal.*

* Az új vasuti menetrend és a kereskedők. Van szerencsénk az érdekeltek iparosok és kereskedőknek újból tudomására adni, hogy akiknek a folyó évi államvasuti menetrendre nézve előterjesztéseik vannak, azokat legkésőbb folyó évi junius hó 1-ig kamaránkhöz beadni sziveskedjék. Nagyvárad, 1913. május hó 26. Dr. Moskovits József, elnök, dr. Oláh Béla, fogalmazó.

* Szökött katona. Szelecsán Mózes 101-ik gyalogezred 3-ik század kötelékében szolgáló közkatona folyó hó 26-án megszökött. Bajtársai állítása szerint állítólagos mennyasszonvához Aradra távozott.

x Új női tambura zenekar a Korona kávéházban. Koczka József és Rűcskő Jozso közkedvelt karmesterek vezetése alatt elsőrangú erőkből összeállított új női tambura zenekar ma és minden nap hangversenyez a legújabb zene és ének-számokból, a társulat tagjai, Kovács Ilona sansonett, Szallai Bőske kuplé, Péchi Margit népdal, Balázs Mancsi nemzetközi énekesnők és Bőszörényi Béla baritonista és jellemkomikus, a társulat magán-számokkal működik, mondanduk se kell, hogy a Korona kávéház estélyei iránt a legmesszebbmenő közérdeklődés mutatkozik.

* Naponta friss Cseresznye! Ósibarack! Idei termésű ausztráliai fajalmák. Kiváló finom fajborok, jégbehűtött kőbányai szalon és maláta sörök. MERTZ NANDOR csemege üzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

x Ridzyk József épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20 (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a leggyorsabb és a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecsel vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívására azonnal megjelenek.

x A feministák kiegyeztek Lukácsal, mert javaslatát elfogadták, hogy választójog helyett ma már oly híressé vált és nélkülözhetetlen *Mlle Juliette* fűzőt kapnak. Állandó nagy raktár angol és francia fűzők, haskötők, melltartók, egyenestartók és fűzővédőkben. Nagyvárad, Színház-u. 4. Emke melletti fűző terem.

x Tisztelettel értesítjük a nagyra-becsült hölgyközönséget, hogy *bécsi utunkról* haza érkezünk, legújabb párizsi és bécsi modellekkal, megtekintés végett kérjük a nagyérd. hölgyközönség szives figyelmét, átalakítások modellek után, gyászkalapokból nagy raktár. A nagyra-becsült hölgyközönség pártfogásáért esd. Kohn Eszti utóda Helén.

x Hölgyek figyelmébe! Schmidt női fodrásznál — Rákóczi-ut 5. sz. alatt készülnek a legelegánsabb divatfrizurák — továbbá valódi prima hajból mindennemű hajmunkák — u. m. parókák, transzformatiók már 60 K-tól feljebb, divatbandó, hullámrész stb. Lemoshatatlan hajfestés, ondulatió, hajmosás manicür. Telefon 11—98.

OCCASSIO ELADÁS
a tavaszi idényre
Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében
Rákóczi-ut 4.
Telefon 783. :: Telefon 783.

TÓTH JÓZSEF

épület és műbutor asztalos Nagyvárad,
Szilágyi Dezső-utca 12. Lakatos-ház.

A legjutányosabb árszámítás mellett készít mindennemű épület portál és műbutorasztalos munkákat, valamint javításokat a legizlésebb kivitelen.

Tervek- és költségveté ekkal
díjtalanul szolgálók.

x Két jogász sétál a városban, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olesó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagé-kapu mellett

x A városban számtalan esetben lehet csoportosulásokot látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olesó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyű cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruháza árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

Cukorkát mindig élvezettel eszem, Mert mindennap **Benedektől** veszem. Cukorka csak akkor jó, Ha **Benedektől** való.

E hóban nyílik meg *Benedek Testvérek* nagykereskedők „Cukorka Bonbonnière”-je a Bémer-téri korzón. Fűszer és csemege áruk a *Zöldfa-utcai* főüzletben a legolesóbb árban kaphatók. Kávé és tea különlegesség nagy választékban és olesó árban.

x Tisztelettel értesitem a nagyérdemű verő közönséget, hogy cipő, kalap és uri-divat üzletemet Bémer-térről Szt. János-utca 3. szám alá Kis pipa vendéglő mellé helyeztem át. Finom férfi és fiu szalmakalapok, szandálok, cipők a legolesóbb árban kaphatók. Állandó parthie vételek. Tisztelettel Fekete Jenő.

x A zenekedvelő közönség szives figyelmét felhívjuk, Hamza Jenő primás újonnan szervezett 12 tagu bandájára, mely esténként a Fekete Sas kávéházban a szebbnél szebb nótákkal szórakoztatja a közönséget. **Prágai különlegességek**ből összeállított nagy színházi vacsora K 120, kicsi 80 fillér.

x Modern fényképészet. Fővárosi mintára berendezett modern fényképészeti műtermemet f. é. május 1-től *Szent János-utca 3. szám* alá helyezem át Felvételek jutányos árban egész nap és este 9 óráig villanyfény mellett is eszközöltemek. Külön **nagyítási műtermet** is rendeztem be, hol életnagyságu képek 7 koronától kezdve megrendelhetők. Minden egyes kép tökéletességeért felelősséget vállalok. Célom ez által kizárni azokat a silány produktumokat városunkból, melyeket a nagy közönség **utánvételes megrendelés** útján kénytelen elfogadni. Nyers nagyításokat amatőrök és szakemberek részére nagy árkedvezményben készítek. Tisztelettel *Szabó Dénes* fényképész.

x Zombor Sándor sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyógyító gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fém-csiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

Értesítés.

A mai naptól kezdve házhoz szállít a **Schlauch-téri kioszk** mindennap **jeges-kávét** és **fagyaltot**, kisadag fagyalt 24, nagyadag fagyalt 30 és jegeskávé 30 fill. Megrendelések naponta bármely órában el lesznek intézve. **MAGYARI BÉLA** hírneves cigányzenekara szórakoztatja a n. érd. közönséget ünnep és vasárnap.

x Utasok, Félix- és Püspökfürdőbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk *Serác Aurél* sörreszárnokát (Varadvolencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapolt Dréher-sör és dupla maláta sör, kített borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazar épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

* Ingatlan eladás. Nagytelek-utca 31. ezám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

* Kossuth-utca 6. sz. ház emeletén a Körös felőli oldalon modern háromszobás lakás melék helyiségekkel november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x Különlegességek érkeztek női és gyermek kalapokban *Ujhelyi Róza* női kalap üzletébe Rákóczi-ut 2. Városi bazar.

x Elsőrendű uri-, női- és papi szabóság a Rákóczi-uton, bel- és külföldi szövettkülönlegességek. a melyekből rendkívül kedvezményes árban készítenk bármilyen ruhadarabokat mindég a legutolsó divat szerint. Elvállalunk costumök készítését már harminc koronától kezdve Szives megkereséseket kérnek *Biró László* és *Társas* uri-, női- és papi-szabók Rákóczi-ut 22. Telefon 832.

* A kocsiartó közönség szives figyelmét felhívjuk **ÜVEGES JÁNOS** kerékgyártó munkáira *Báthory-u. 9 sz.* **Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelenek.

x FELHÍVJUK a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a **most megnyitott RÁCZ és VASS** női divat-áruházban készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltőkre** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

Alulírott ezuton hozom a t. e. közönség szives tudomására, hogy boldogult édesatyám **cémfestő műtermét**, melyet eddig is vezettem

DIÓSY SOMA

cég alatt tovább fogom vezetni. Kérem a t. közönséget sziveskedjenek nagybecsű bizalmukkal a jövőben is megtisztelni és előre is biztosítom a legpontosabb és legjutányosabb kiszolgálásról. Tisztelettel

DIÓSY MIHÁLY.

Telefon 839.

(Rosenzweig mider-gyáros mellett)

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

x Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t.” itteni fiókja junius hó 1-én *Körház-utca 6. sz.* alatt modernül berendezett, újonnan épülő **GARAGE ÉS JAVITÓMŰHELYT** nyit meg. A garage és javítóműhely felszerelése és kiállítás minden követelményeknek megfelelő lesz. A társaság eme új vállalkozása automobilista körökben általános meglepedést kelt, annál is inkább, mivel Nagyváradon és az egész megyében ily szakszerűen berendezett garago és javítóműhely az autotulajdonosok között régen érzett közönséget pától.

Olcsó gyógykurák itthon.

Idegesség, gyomor-bélzavarok, gyengeségi állapotok gyógyítása edző vizgyógymódokkal. Nőbajok, szivbajok, érelmeszesedés ellen szénsavas fürdők, moor, sósfürdők.

Nem kell okvetlen gyógyfürdőbe utazni, mert Nagyváradon is tarthatók a gyógykurák.

Dr Rácz Ödön sanatóriumában

Szilágyi Dezső-u. 7. Telefon 639. Bejáróknak egész nap nyitva. Benlakóknak olcsó pensio.

* **Hölgyek** szíves figyelmébe ajánlom női-kalap különlegességi üzleteme. Bécsben és Budapesten a legelső szalonokban működtem. Mely tisztelettel Braun Margit Rimánóczy-u. 1.

x A június 1-én esedékes 4%-os magyar korona járadék szelvényeit már május 20-tól kezdve költségmentesen beváltja az **Egyesült Biharmegyei kereskedelmi bank és Központi tkp. rt. Nagyvárad, Bémer-tér.**

x **Meglessz az örök béke** a háznál, ha a gyermekeknek játékokat, a hölgyeknek ridicült, az uraknak nyakkendőt és sétatatot a **Párizsi bazárban** a Sas alatt vásárolunk, hol nem selejtes, nem parti hanem szép és új olcsó árak kaphatók.

x **Uj fakeskedés. 2 kor. 20 fillér** 100 kiló kiszáritott, fűrészelt aprított bükkfa házhoz szállítással. Iroda: Atlasz József Vámház-u. 31/b

Értesítés.

A „Kereskedők Magántisztviselői és Háztulajdonosok Közlönye” a külföldi nagyvárosok mintájára

ingyenes elhelyező osztályát díjtalanul

a nagyközönség rendelkezésére bocsájtotta. Elhelyezést nyerne: minden szakbeli kereskedelmi alkalmazottak, hivatalnokok, könyvelők, pénztárosok, gyakornokok, gazdatisztek, házfelügyelők stb. stb. nemre való tekintet nélkül.

Az alkalmazást keresők felhívhatnak, hogy naponként d. e. 11-12-ig és d. u. 3-4 ig jelentkezzenek a **Szacsuay u. 12. sz. irodában.**

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szörme és plüs kabátokat, szőnyegetek stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt **Hatvány és Szentmiklós** szücsök, Nagy Sándor-u. 1.

x **Csödtömeg eladás.** KLEIN SÁNDOR és VILMOS csödtömegéhez tartozó fiók-üzletekből az árak u. m.: harisnyák, zsebkendők, parfümök, ernyők és fésű árak stb. el lettek szállítva s azok rövid ideig Rákóczi-ut 18. alatt lesznek kiárusítva

SZÍNHÁZ**Heti műsor:**

Szerda: Limonádé ezredes.
Csütörtök: Isteni szikra. (Vigjáték, bemutató.)

Péntek: Isteni szikra.
Szombat: Isteni szikra.

Vasárnap délután: Cigányprimás; este: Szirén. (Operette bemutató.)

A limonádé ezredes. A sok bemutató és vendég szereplés után ma este repíz lesz a Szigligeti-színházban. Szinre kerül A limonádé ezredes, amelynek címszerepében Leóvey Leó, a jeles komikus már számos, elsőrangú sikert aratott. A többi szerepben Görög Olga, Horváth Miei és Medgyaszay jeleskednek.

A mumus. Pompás sikerűnek ígérkezik a színház csütörtöki bemutatója: A mumus, amelyre nagy ambícióval készül a vigjáték ensemble. Pierre Weber, remek színpadi alkotása, amely valósággal klasszi-

kus a maga fehérségében, egyike a francia színpadi irodalom legkiválóbb alkotásainak. A darabot maga Erdélyi Miklós színiigazgató rendezi és a főbb szerepeket: Étsy Emilia, Szentgyörgyi Mártha, T. Pogány Janka, Sik Rezső, Tóth Elek és Tompa Béla játsszák.

IRODALOM

Élet c. szépirodalmi képes hetilap folyó év május 25. számában közli Török Gyula regényének folytatását. A zöldköves gyűrű címen, elbeszéléseket találunk Andor Józseftől és Kanizsay Ferenctől, verset Franyó Zoltántól, ezenkívül Leconte de Lisle és By. Thomas Moora költeményét Halasi Andor és Bányai Károly fordításában. Cikket irt Sztrakoniczky Károly Goethéről, Szederkényi Anna a divatról. Az irodalmi rovatban olvassuk Balassa Imre kritikáját, ezenkívül a művészi illusztrációk és aktuális képek egész sora teszi elevné az Élet legutóbbi számát. A Tiszántul előfizetői az Életet kedvezményes áron: évi 16 koronáért rendelhetik meg lapunk kiadóhivatala útján, ha az Életnek eddig előfizetői nem voltak.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Primadonna és újságíró. Ősméretes a nagyvárad közönség előtt az az affér, amelynek *Horkay* Elemér hírlapíró kollégánk és *Görög* Olga a Szigligeti-színház primadonnája a szereplői. Az ügyet a nagyvárad esküdtbírósa június 10-én délután 3 órakor fogja tárgyalni. A bíróság azért tűzte ki délutánra a tárgyalást, mert 24 színész és színésznő van ez ügyben megidézve, akik ha délelőtt jelennének meg, nem lehetne próbát tartani a színházban.

Ítétek az esküdtek. *Katona* János bűnpörében tegnap délelőtt meghozta az ítéletet a nagyvárad esküdtbírósa. Befejezést nyertek a tanú kihallgatások és már délelőtt elhangzottak a perbeszédok. Szolnok Jenő dr. kir. ügyész nagyhatású vádbeszéde után dr. Stokker József védő mondta el védőbeszédét. A bíróság az esküdtek verdiktje alapján szándékos emberölés és rablás büntetében mondta ki bűnösnek *Katona* Jánost és elítélte 13 évi fegyházra. Az elítélt megnyugodott, a védő azonban semmisségi panaszt jelentett be.

SZERKESZTŐI PÓSTÁJA

H. J. — Nagyvárad. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamarához a 600 koronás utazási ösztöndíj elnyerése iránt beadott pályázatokat fellett még nem tanácskozott a kamara s így azok még nem küldöttek fel a miniszterhez. A legközelebb tartandó élneki tanácsból fogják azokat véleményes jelentéssel felkűldeni.

NYILTÉR**Vesszen a világ, éljen az igazság!**

Esetünkben azonban az igazság bujcskát látszik játszani, mert különben hogyan foghatná perbe azt, a ki több, mint harminc éve megtanult egy műiparágot, melynek tudását hatósági okmányokkal igazolja „probiren geht über studieren” (a gyakorlat értékesebb, mint a száraz elmélet) és ennek dacára a fogorvosok jóvoltából beakarnák tiltani, hogy „mesternek” írja magát az, ki elébb értett a fogakkal való bánáshoz, mint támadói közül még talán betűt vetni is tudott volna.

Hisz, ha annyira szívén viseli a fogorvos Ur a közegészség ügyet, nem is kell Veszprémbé menni, mert itt megynkben is van betöltetlen körorvosi állás, fényesen érvényesíthetné tudói képesítését, nem szorulna a Bémer-tér füstös levegőjén a fogtechnikusok „mester, vagy nem mester” elméletén boszankodni. Vaskohn felüli Kristyoron oly tiszta a levegő és annyi ember áldaná a (fog) orvostudor Urat, ha egészségüket oly figyelemmel ellenőrizné, mint a fogtechnika mester hirdetéseit.

Ideális szocializmus uralkodik Kristyoron, mert ott és környékén senki sem irigylie egymást, hisz egy-egy községet ózon, sőt fauna dus erdő választja el egymástól s mialatt a Doctor Ur a gyönyörű márványt rejtő szikla uton kötelező látogatásait megtette, azt fogja észlelhetni, hogy már nem kell költséges fogyasztási kurát használnia. Es még bő ideje is marad, — amig egy-egy hírlap oda a magasba jut, elmélkedni; a decorum és noblesse oblige-ről, sőt az ethikai szempontokról is; hogy minő dicsőség a megyét becsülettel szolgált orvos özvegyét oly áthatatosan azért perelni, amiért abból igyekszik megélni, amit nem csupán tanult, hanem *alaposan ért is hozzá.*

E sorok írója tudását Berlinben szerzte sok éven át, de még a szülői háznál tanulta meg, hogy *élni és élni hagyni* leg-szentebb polgári kötelesség.

Kelt 1913. május 27.

Özv. dr. Deákné H. Zsuzsa.

E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

SPORT

Debrecen—Nagyvárad. (III. városközi mérkőzés.) A legközelebbi vasárnap délután ismét szembeáll egymással a Rhédey-kerti Sport-tér küzdő perondján Debrecen és Nagyvárad város válogatott football-esapata, hogy tanuságot tegyen a két város football-sportja közti különbségről. Az elmúlt év jun. havában volt az első találkozója a rivalis két szomszéd város reprezentatív csapatának. A reprezentatív mérkőzés megrendezését és a válogatást egy a dr. Fráter Pál elnökléte alatt működő bizottság végzi, amely a válogatási már meg is ejtette.

A mérkőzés vasárnap délután fél 5 órakor kezdődik s a bírói tiszt betöltésére Fehéry Ákos a legjobb magyar bíró kéretett fel. A mérkőzésen a MLSZ is képviselteti magát Steinhübel Ödön titkár által. A válogatott csapat pénteken délután 5 órakor training mérkőzést tart.

A mérkőzés belépti díjai tekintettel

nagy kiadásokra mérsékelten felemeltettek, de az összes klubok tagjai kedvezményben részesülnek.

EGYESÜLETEK

A Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetsége május 25-én Budapesten, az Otthon írók és hírlapírók köre helyiségében tartotta meg tizedik évi közgyűlését. Mintegy kétszáz kartárs gyűlt össze az ország minden tájáról. Láng József nagyváradai nyomdatulajdonos elnöki megnyitója és jelentése a Szövetség tízévi tevékenységéről szólt. A jelentések és számadások tudomásul vétele után Mayer Rezső nagybecskereki nyomdatulajdonos, a Szövetség árszabály-bizottságának elnöke bemutatta az általa több évi tanulmány alapján készített egységes minimál nyomtatvány-árszabályt, amelynek célja a szenyversenyt a nyomdaipar terén kiküszöbölni. A közgyűlés kimondta annak kötelező betartását és két tagból álló bizottságot választott a módosítók megállapítására. Kimondták a munkásszervezettel három év előtt kötött kollektív szerződés aláírásának kötelezettségét is azok részére, akik attól eddig vonakodtak. Helyi László nagyváradai nyomdatulajdonos indítványára tiltakoztak a munkásszervezet kötelező munkaközvetítési terve ellen. Végül a közigazgatás államosításával kapcsolatban a kormány által tervezett nyomtatvány központosítás ellen, minthogy az a vidéki nyomdaipart élénken megkárosítaná, a legerélyesebb akciót kifejtteni határozták.

A „Petőfi Sándor asztaltársaság” tagjait május 29-én este 8 órára — a Rólich Béla szövetkezeti vendéglőbe — tisztelettel meghívja az Elnökség.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Áprilisi buza (1913.)	—	—	—
Májusi buza	—	—	10.55
Októberi buza	—	—	11.19
Áprilisi rozs (1913)	—	—	—
Októberi rozs	—	—	9.33
Májusi tengeri (1913)	—	—	8.16
Juliusi tengeri	—	—	8.05
Áprilisi zab (1913)	—	—	—
Októberi zab	—	—	8.24

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	822.25
Osztrák hitelrészvény	—	625.—
4%-os koronajáradék	—	82.—
Osztr. magy. államv.	—	720.—
Jelzálogbank	—	430.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	519.—
Hazai bank	—	284.—
Magyar bank	—	556.—
Keresk. bank	—	3673.—
Rimamurányi	—	712.—
Salgótarjáni kőszén	—	764.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1066.—
Közuti vasut	—	651.75
Városi villamos	—	368.—
Adria	—	552.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Ma és holnap!

Egy test, Két lélek.

F. hó 28-án

mutatja be **harmadszor az**

Apolló színház

a kinematográfia legnagyobb stilü alkotását. Ennek az abszolút művészi, szenzációsan érdekes mozgóképnek elsőbbségi és kizárólagossági jogát az

Apolló színház

szerezte meg. A kinematográfia történetében nevezetes korszakat jelent e páratlan mozgókép, a melyhez fogható nagystilü alkotást, a mozgókép-technika eddig nem produkált.

**Jegyek előre vált-
hatók a pénztárnál**

**Kedvezményes
jegyek
nem érvényesek!**

FONTOS!

«HEZ» kölnivíz 1 üveg 50 fillér, 3 üveg 1 kor. 30 fill.
«HEZ» kölnivíz fél liter 3 kor. «HEZ» kölnivíz 1 liter
5 kor. 50 fill. «HEZ» kölnivíz szappan 1 drb. 60 fill.
3 drb. 1 kor. 60 fill. A minőség elsőrendű voltáért
felelősséget vállalunk. Küldi: «HEZ» illatszertár
Budapest, VIII. Losonci-utca 13. Nagy árjegy-
zékünk ingyen és bérmentve.

6929—1913. szám.

Hirdetmény.

Az esküdtbiróságokról szóló 1897. évi XXXIII. t.-c. végrehajtása tárgyában kibocsátott 3300—1898. számú bel- és igazságügyi rendelet 4-k §-a értelmében ezennel közhírré teszem, hogy mindazok, akik az alábbiak szerint esküdtképességgel bírnak, folyó évi május hó 28-tól 30-ig a polgármesteri hivatalban az 1914. évre érvényes alaprajstromba leendő felvétel végett személyesen, vagy meghatalmazottjaik által jelentkezniük.

Az 1897. évi XXXIII. t.-c. 4-ik §-a értelmében esküdtképességgel bír a város területén lakó minden férfi, aki magyar honos, a folyó esztendőben legalább a 26-ik életévét betölti, a magyar nyelvet érti, azon írni és olvasni tud és évenként legalább 20 korona egyenes állami adót fizet, amennyiben pedig időleges adómentességet élvez, 20 korona egyenes állami adónak megfelelő értékű vagyonnal bír, vagy az adózásra tekintet nélkül köztisztviselő, lelkész, a m. kir. tudományos akadémia tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajóskapitány, gazdász, gyógyszerész, vegyész, erdész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá az, aki a felsőbb művészeti, vagy más felsőbb szakiskolát elvégezte, végül aki a középiskolai záróvizsgálatot letette. Nagyvárad, 1913. május 27.

Rimler Károly

polgármester,
mint az öszezirő bizottság elnöke.

Vas és

rézbutorok

mai naptól kezdve igen jutányos árban kaphatók

a Rákóczi-ut 13. sz. alatti
gyári raktárban.

MODERNIRODA BUTOROK,

PÉNZSZEKRENYEK, OKMÁNY-
SZEKRENYEK, IRÓGÉPEK
TELJES IRODÁK BERENDEZÉ-
SÉT stb. ELŐNYÖS RÉSZLET-
FIZETÉSRE IS SZALLIT AZ

Általános Kereskedelmi vál-
lalat Nagy Sándor-utca 4.

FÉLIX-FÜRDŐ

nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévíz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség. Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pokrócsozóssal hetenként **56 koronába** kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdőkkel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát erócménnyel használni.

Posta, távirta, interurbán telefon, állandó gyógyszerár a fürdő telepen. Prospektust küld az

igazgatóság.

Parfumerie „HEZ” illatszertár.

BUDAPEST, VIII. Losonci-utca 13. sz.

Reklámunk óriási eredménye újabb reklámakelőre ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembe-szőköbb előnyöket biztosítunk.

Újabb előnyajánlatunk:

1 csoport 2 korona 50 fillér (19 drb.)
 1 drb. üvegtégely francia arc- és kézfinomító
 1 drb. francia szappan (bármely illatban)
 1 üveg francia parfüm (bármely illatban)
 1 üveg francia brillantin (bármely illatban)
 1 könyv (60 lap) angol puderpapír
 1 csomag dr. Heider-féle fogpor
 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel)
 1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor
 1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz
 10 drb. szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap)
 összesen 19 drb. 2 korona 50 fillérért.

Szállítások naponta eszközöltnék. Szétküldés: biztos postakézbesítés érdekében vagy utánvét mellett, minek költsége 84 fillér, vagy a pénz előleges beküldése ellenében, a mely esetben a 2 kor. 50 fillér vételárhoz 72 fillér csatolandó. Csomagolási költséget nem számítunk. Tizenhat oldalas illatszer és háztartási értesítőnk kérésre ingyen és bérmentve küldjük.

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTAL

épület- és diszmű bútortasztalos
 Sánc-utca a kala gyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

Legújabb!

Ha hegedülni

óhajt megtanulni, rendelje meg a tisztán kidolgozott, remek hangu, domboru hegedűt, tokkal, 16 drb. felszereléssel és mesés ajándékkal együtt **csak 12 koronáért**

Wagner a „HANGSZER-KIRÁLY”
 országszerte elismert elsőrendű hangszerárúházaiban
 Budapest, József-körút 15.

Fényképes árjegyzék ingyen. — ÖVÁS: Figyelem! jól a pontos címre és házszámra.

Artezikutfuró vállalat

Wessely és Biró

Nagyszalonta.

Sürgős figyelmeztetés!

A tisztelt közönséggel van szerencsénk tudatni, hogy az összes illatszer, pipereszappan, arckrémek, általában valamennyi kozmetikai és háztartási cikkekről szóló kimerítő 24 oldalas értesítőnk újabb kiadása már megjelent; kérjük meghozatni. Ingyen és bérmentve küldi szét a „Hez” illatszertár vezetősege. Budapest, VIII., Losonci-utca 13.

FIGYELEM!

- HEZ• arckréme 80 fillér
- HEZ• arczappan 80 fillér
- HEZ• arcpuder 80 fillér

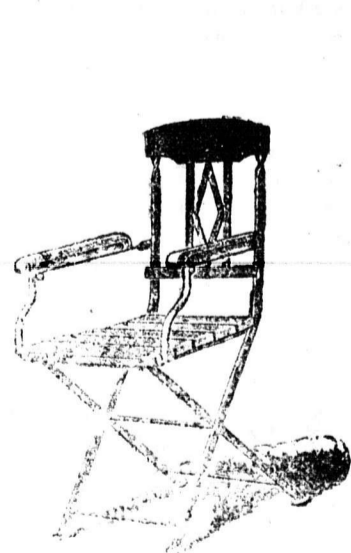
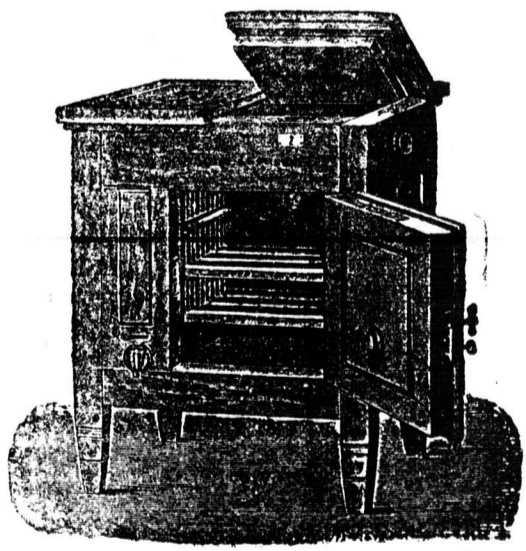
3 drb. bármelyikből egyszerre rendelve a pénz előzetes beküldésével bérmentve. Diszkrétan küldi: „Hez” illatszertár Budapest, VIII. Losonci-utca 13. szám.
 Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

Ha nincs megelégedve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnensfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készítek. Valódi angol szövetelek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Kiadó azonnal garzon fiatal embereknek elegánsan berendezett modern bútorozott utcai szoba, esetleg teljes ellátással is, Erzsébetligettel szemben, III-ik ház, 2-ik ajtó.

JÉGSZEKRÉNYEK kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében
 Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.

Legjobb és legizletesebb
csemege különlegességek,
legelsőbb rendű fűszerárak
előnyös árakban csak

Özv. Kádár Jánosné
elsőrangú fűszer- és csemege
kereskedésében szereshetők be.

Hímzés, Csipke árak
nagy mennyiségben érkeztek;
igen olcsó árakban lesz eladva.
Méterje 2 fillértől feljebb
Nyári keztyű párja 36 fill.
1000 drb. férfing finom 194 f.
Harisnya és zseb-
kendő mindenárban.
Rákóczi-ut 14. volt Apolló mellett.

Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes
pénztárszekrények (safes) bérbeadása.

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben léte-
sített **safe-deposit osztályunkban** külön-
féle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély
díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél ér-
téktárgyait saját zárja alatt, ön maga kezelheti
és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő
biztonságot és kényelmet találja.

Safe deposit helyiségünket az ér-
deklődőknek készséggel bemutatjuk és részle-
tes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

NEM MESE! Ha pattanása
vagy szeplője a mi
„Hez” CSODA szappanunktól el sem mulik, úgy
pénzt kötelesek vagyunk visszaadni. 1 drb. „Hez”
csodaszappan 2 kor. 50 fill., 3 drb. „Hez” csodaszap-
pan 7 korona. Használati utasítás hozzájár. A pénz
előzetes bejelentésnél portó 30 fill., utánvételes kül-
désnél portó 84 fillér. Diszkrétan küldi: „Hez” illat-
szertár Budapest, VIII. Losonci utca 13. Nagy árjegy-
zékünk ingyen és bérmentve.

**A
jó bornak**

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy
mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujjonnan beren-
dezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termésti
borai, **előzékeny kiszolgálás**, szo-
lid polgári árak. **Abonensek naponta**
felvétetnek.

Szent László-nyomda r.-társ.-nál

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Névjegyek

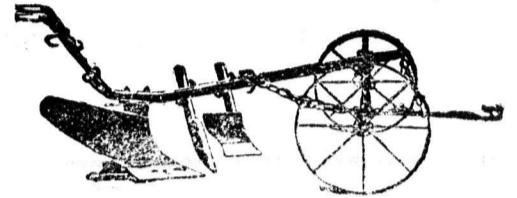
a legolcsóbban beszerezhetők!

Értesítés.

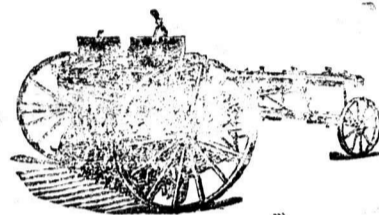
A nagyérdemű gazdaközönség többször nyilvánított óhajára
Nagyváradon, Nagyplac-tér 10. szám
(Óváry házban) dúsan felszerelt raktárral kapcsolatosan
fiókküzetet nyitottunk.

Ezáltal a n. é. gazdaközönség a gépbeszerzés alkalmával
ott a helyszínen megtekintheti legmodernebb gépeinket s
kiválaszhatja a céljainak legjobban megfelelőt.

Állandóan raktáron
tarjuk a „Bächer“-
féle egy- és kétvasu
acélekéket és minden
a talajműveléshez
szükséges eszközöket.

Az eredeti „Melichar“-féle
világhírű „Unicum Drill“
sorvelőgépek és „Imperator“
műtrágya-szórógépeket, ame-
lyek utólérhetetlen tökéletes-
ségűek.

„JOHNSTON“ gyártmányu legcélsebb amerikai
aratógépeket, fűkaszálókat, gereblyéket, Szőlő-
gazdasági eszközöket stb. stb.

Mintaraktárunk megtekintését kérjük!

Bächer Rudolf — **Melichar Ferenc**

ékegyárának

vetőgépgyárának

fiókküzet:

Nagyvárad, Nagypiac-tér 10. szám.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész fiókta Nagy-
Várad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű

sérvkötőit,

szuszpenzorionok fecsen-
dők és betegápolási cik-
keit, u. m. egyenestartók,
haskötők, ágytálok, bidég,

anatómiai

sérvkötők,

a melyek a sérvet ál-
landóan visszatartják, mű-
lábak és mű-
végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és

a még fel nem sorolható cikkek. **Külön pró-
baterem női és férfi! kiszolgálásra.**
Óriási nagyraktár. Tisztviselők és
iparosoknak árendedmény.

4E1YBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fé-
nyesre, csipke és szövet
fü gönyök, bútor szö-
velek, papi és egyen-
ruák vegyileg tisztit-
tatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.